

Onnelliset kaupungit

Kortti 1

Megapolis2023

Tervetuloa Onnelliseen kaupunkiin!

Taloudellinen kasvu ja onnellisuus ovat länsimaissa irtautuneet toisistaan. Onnellisuuden rakennuspaloja ovat viihtyisyys, yhteisöllisyys, turvallisuus ja omaehtoisuus. Kaupungeissa on mahdollista tuottaa juuri näitä asioita pienellä luonnonvarojen kuluksella.

Meillä Dodossa vuoden 2008 teema on Onnelliset kaupungit. Julkaisemme näitä Onnellisten kaupunkien kortteja vuoden aikana neljä. Ne käsittelevät onnellisuuden lisäksi yhteisöllisyyttä, omaehtoisuutta, asuamista ja liikkumista. Lisäksi rakennamme Happy Cities -indeksiä tutkimalla suomalaisten kaupunkien onnellisuutta ja jalanjälkiä.

Tämä on kutsu tulla mukaan luomaan Onnellisia kaupungeja!

Pauliina Jalonen
Dodon puheenjohtaja
pauliina.jalonen@dodo.org

Kaupunkilaista ohjaa onnellisuus

Suomi tienaa nyt puolitoista kertaa enemmän kuin vuonna 1985. Runsaan 20 vuoden aikana olemme saaneet elämäämme kaikenlaista lisää: kännykät, tuoreet mangot ja Thaimaan matkat. Se mitä emme ole saaneet, on onnellisuus. Kyselyiden mukaan suomalaisten koettu onnellisuus ei ole lisääntynyt sitten 70-luvun lopun.

TEKSTI: LEENA HELENIUS JA ALEKSI NEUVONEN

Onnellisuus on tunne siitä, että asiat ovat hyvin. Vanhan opetuksen mukaan raha ei tee onnelliseksi. Siitä huolimatta positiivista kehitystä mitataan yhteiskunnassamme talouskasvulla ja yksilön palkkio menestyksestä on parempi palkka. Samaan aikaan tiedämme, että vaurauden tavoittelulla on varjopuolensa. Ihmiskunta elää yli maapallon tarjoamien resurssien ja vaarantaa jopa omat elinmahdollisuutensa.

Tutkimukset osoittavat, että taloudellisen vaurauden lisääntyminen lisää onnellisuutta vain tiettyyn rajaan asti. Keskiverতোsuomalainen on jo 1970-luvulla saavuttanut tämän rajan, eikä onnellisuutemme tulevaisuudessakaan kasva rahalla.

Vaurastumisen sudenkuopat

Meillä ihmisillä on tapana verrata itseämme muihin ihmisiin tai aikaisempaan tilanteeseemme. Tuloksena on kilpajuoksu: Onnellisuutemme lisääntyy enemmän, jos tulotasomme kasvaa enemmän kuin muiden ihmisten.

Ja mitä enemmän vaurautta saavutamme, sitä korkeammiksi odotuksemme nousevat.

Tottumisen takia meidän on tehtävä jatkuvasti enemmän palkkatöitä pitääksemme onnellisuustasomme edes ennallaan. Samalla laiminlyömme monia elämän osa-alueita, joiden vaikutus onnellisuuteen olisi jopa suurempi kuin tulotasomme. Onnellisuustutkimuksen suurnimi Richard Layard listaa seitsemän onnellisuuden tekijää: perhesuhteet, taloudellinen tilanne, työ, yhteisö ja ystävät, terveys sekä henkilökohtainen vapaus ja henkilökohtaiset arvot. Kaikki tavallisen ihmiselämän kulmakiviä.

Kestävä onnellisuus kaupunkien mittariksi

Brittiläinen tutkimuslaitos New Economics Foundation on kehittänyt Happy planet -indeksin (HPI), jolla se haluaa haastaa pohtimaan onnellisen yhteiskunnan tunnusmerkkejä. HPI mittaa eri maiden asukkaiden onnellisuutta ja odotettavissa olevien elinvuosien määrää suhteessa heidän ekologiseen jalanjälkeensä.

Happy Planet -indeksi

=

eliniänodote × tyytyväisyys omaan elämään

ekologinen jalanjälki

Indeksi kertoo, miten kestäväällä pohjalla onnellisuus eri maissa on.

Tulokset ovat hämmentäviä. Eurooppalaisista maista Malta (40.) ja Itävalta (61.) sijoittuvat parhaiten. Listan kärjessä on Latinalaisen Amerikan ja Aasian maita sekä paljon pieniä saarivaltioita.

Suomi saavuttaa HPI-vertailussa sijaluvun 123. Sijoituksen voi ymmärtää vertailemalla Suomea listan kolmanneksi tulevaan Costa Ricaan. Molemmissa maissa eletään suurinpiirtein yhtä vanhoiksi (Suomi 78,5 v., Costa Rica 78,2 v.) ja suurinpiir-

”Meidän on voitava toteuttaa itseämme ihmisinä. Meidän on käveltävä. Meidän on elettävä muiden ihmisten kanssa. Ja ennen kaikkea, kenenkään ei pidä tuntea alemmuutta.”

ENRIQUE PEÑALOSA

tein yhtä tyytyväisinä. Suomalaisen ekologinen jalanjälki on kuitenkin 7,1 hehtaaria, costaricalaisen 2,1 hehtaaria.

Kaikkein huonoiten vertailussa pärjäävät maat, joissa eletään kurjuudessa sekä maat, joiden ekologinen jalanjälki on huima. Listan loppupään täyttävät Saharan eteläpuolisen Afrikan maat sekä Yhdysvallat, Arabiemiraatit ja Qatar. Nämä maat ovat erityisen huonoja tuottamaan onnellisuutta suhteessa luonnonvaroihin.

Dodo etsii ja kehittää onnellisia kaupunkeja

Kaupungit ovat yhä useammille ihmisille konkreettisempi tapa hahmottaa omaa elinpiiriä kuin valtio. Siksi Dodo haluaa käyttää Happy Planet -indeksiä kaupunkien paremmuuden vertailuun.

Bogotan karismaattinen ex-pormestari Enrique Peñalosa nosti väkivallasta ja köyhyydestä tunnetun Bogotan esimerkiksi siitä, miten köyhän maan suurkaupunki voi parantaa asukkaidensa onnellisuutta. Peñalosa loi kaupunkiin tehokkaan joukko-liikennejärjestelmän ja lisäsi viheralueiden määrää – puhuen samalla vahvasti nimenomaan onnellisuuden kehittämisestä:

”Meidän on voitava toteuttaa itseämme ihmisinä. Meidän on käveltävä. Meidän on elettävä muiden ihmisten kanssa. Ja ennen kaikkea, kenenkään ei pidä tuntea alemmuutta. Kaupungin kehittäminen on voimakas väline näiden - ja sitä kautta onnellisuuden - edistämisessä.”

Bogotasta ja Peñalosasta on opittavaa. Tulevaisuuden kaupungeissa on tärkeää, että ihmiset tiedostavat, mikä tekee heidät oikeasti onnellisiksi ja asettavat elämänsä päämäärät sen mukaisesti. Nykyisenkaltaiseen tuhlailevaan onnellisuuden tavoitteluun meillä ei ihmiskuntana ole varaa. ■■■

Vadelmavene- pakolaisena onnelliseen Ruotsiin

Kirjailija **Miika Nousiainen** esikoisromaani **Vadelmavenepakolainen** kertoo suomalaisesta nuoresta miehestä, joka haluaisi olla ruotsalainen. Ruotsissa kaikki on onnellisempaa ja Ruotsin-laivalta voi ostaa rajattomasti vadelmavenekarkkeja.

TEKSTI: ONNELLISET KAUPUNGIT -TIIMI // KUVA: KATJA LÖSÖNEN

Kirjasi kuvaa onnellisuuden etsimistä, eikö? Miksi kysymys onnellisuudesta on juuri nyt niin merkittävä?

Ihmisillä on enemmän aikaa miettiä asioita ja miettiessä saattaa helposti masentua. Tuloerot kasvavat ja ihmiset vertailevat itseään muihin ihmisiin. Onnellisuus on kaikkien tavoite, mutta kukaan ei tiedä, miten se saavutetaan.

Mikä tekee ruotsalaista kaupungeista suomalaisia onnellisempia?

Yhteisöllisyys on suurin ero. Ruotsalaiset ovat ylpeitä omista kylistään ja kaupungeistaan ja myös näyttävät sen. Kaupungin jalkapallojoukkue on kaikkien yhteinen asia. Ruotsalaiset ovat myös aktiivisempia lähtemään kyläjuhille ja muihin kinkereihin.

Ruotsalaiset kylät ja kaupungit ovat keskimäärin hieman kauniimpia, koska niitä ei ole toisen maailmansodan aikana poltettu tai pommitettu.

Olet ammatiltasi kirjailija ja kirjailijalle on kaiketi tärkeää kyky ilmaista itseään. Miten kaupunki asuinpaikkana

tukee itseilmaisua?

Minulle se on tärkeää. Astun kadulle ja näen kiinnostavia ihmisiä, kuulen ääniä ja saan lukuisia ärsykeitä. Kioskin edessä roikkuva lööppi voi tuoda ajatuksia samalla tavalla kuin kolarin jälkeen toisilleen räksytävät autoilijat ja turhautuneet juopot.

Asut Helsingin Hakaniemessä. Millä tavoin asuinpaikka vaikuttaa onnellisuuteen?

Olen asunut Hakaniemessä kymmenen vuotta ja koen sen kodikseni. Olen onnellinen kotona omieni joukossa. Viihtyvyyteen vaikuttaa lähellä oleva meri ja alueen sopiva rosoisuus. Tunnen alueen ravintoloitsijat, kebab-yrittäjät, kampaajan, R-kioskin pitäjän ja matkatoimiston pitäjät. Olen rakentanut ympärilleni pikkukaupunkitunnelmaa ja se lisää viihtyvyyttä. Olen kotoisin 3 000 asukkaan kylästä ja sellaisen tunnelman voi rakentaa myös suurkaupunkiin. ■■■

Urbaani festivaali järjestäytyy:

Megapolis 2023 – Onnelliset kaupungit

TEKSTI: ANTTI MÖLLER // KUVA: DODO

Viime syksynä järjestetty Megapolis2022-tapahtuma oli menestys. Vanhalle ylioppilastalolle kokoontui lähes 2000 kaupunkilaista keskustelemaan kaupungeista ja kuluttamisesta. Tasavallan presidentti Tarja Halonen oli sitä mieltä, että suomalaisten on syytä satsata kulutuksessaan laatuun. Eräs perustavanlaatuisen kysymys jäi kuitenkin vähemmälle huomiolle: suomalaisten kulutustaso on hyvin korkea, mutta onko se lopulta tehnyt meistä onnellisempia?

Antti Möller
Megapolis-
koordinaattori
antti.moller@
dodo.org

Dodolle tyypilliseen tapaan aloimme yhdessä pohtia kysymystä monelta kantilta. Yksi oli lukenut onnellisuuden ja kansantalouden suhteesta, toinen oli Kiinassa tutkimassa kaupunkilaisten yhteistä tilaa ja kolmas painotti slow lifen ihanuutta. Pyrkimys ymmärtää onnellisen elämän monimuotoisuutta kaupungistu-

neessa maailmassa johdatteli meidät tämän vuoden teeman pariin: Onnellisiin kaupunkeihin.

27. päivä syyskuuta kelailumme konkretisoituvat, kun Megapolis2023-tapahtuma esittelee Onnelliset kaupungit -ajatuksemme. Possemme valmistele jo kuumeisesti syksyn urbaania festivaalia. Parhailaan neuvotteluja käydään useamman kansainvälisen puhujan kanssa. Megapoliksessa esittelemme kaupunkisuunnittelun innostavimman työkalun, suunnitteluwikin. Tapahduman visuaalisuudessa haluamme olla vielä parempia kuin viime vuonna.

Vuosi sitten Megapoliksen toteuttamiseen osallistui lähes sata ihmistä, mikä on melkoinen määrä vapaaehtoisia. Tämänkin vuoden tapahtuman toteutuksen edellytyksenä on mahtava joukko ideoijia, kirjoittajia, valokuvaajia, tuottajia ja lavan rakentajia. Jos ja kun haluat olla mukana remmissä, ota yhteyttä!

Ja pidä tuntosarvet koholla, sillä osa ohjelmasta julkaistaan jo heinäkuussa.

Ole onnellinen! ■

4

Dodo kyseli Maailma kylässä -festareilla mielipiteitä siitä, mitä onnellisessa kaupungissa pitää olla:

välittäviä ihmisiä
tuhkakuppeja
suuri kirjasto
puistoja
fiksuja palveluita
värejä
miljoona asukasta
puhdas meri
tuulta

ihmisiä – ei autoja
vapaata
hyvä julkinen liikenne
indie-kahviloita

Mitä kuuluu omaan TOP 3 -listaasi?
Kerro se Dodon We Happy You 2008 -kesäkiertueella!